

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: Vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

A bajai utcával szemközt Falczione-féle ház, hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények intézendők és minden díjak fizetendők.

Felelős szerkesztő:

DR. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt — Neptanióknak egész évre 6 frt Félévre 3 frt Negyedévre 1.50 Egyes szám ára 10 kr.

Liberális allűrök.

Zombor szab. kir. város nem marad képviselő nélkül a mai nap Budapesten megtartandó liberális nagygyűlésen.

Fölmentek — természetesen a maguk kezességére Sándor Béla főispán vezetésével Koczkar Zsiga kir. közjegyző, dr. Grüner Samu és Kozma László ügyvédek.

Nem gondoljuk egy pillanatra se, hogy ők tán a várost akarják képviselni utólagos bejelentés s jóváhagyás fejében, mert ez esetben lépésüket csak hibáztatni tudnók.

Ha azonban — pusztán azért, hogy a kormány által rendezett liberális niebelungi előadásban részt vegyenek, utaztak föl, ez mint privát ügy nem tartoznék reánk.

Mi ugyanis — megmondtuk múlt számunkban már, — helytelen dolognak tartjuk a mai napon megtartott liberális nagygyűlést.

Miért?

Mert elkésett. Lejárta magát a liberális allűrökkel mókázó csinált közvélemény.

Tudja azt ország-világ, hogy semmi sem könnyebb, mint száz és száz ezer embert a székes fővárosban nagygyűlére hívni össze oly személyes érdekében, melyet száz ember közül kilenczven tesiesíteni akar.

Ki az, a ki a polgári házasságot ellenzi? A képviselőházban tán 25—30 ember.

A többi valamennyi akarja, csupán a házasság megkötésének formája körül forog még a vita. De itt se érdekesebb a mérközés. A kötelező polgári kötés hívei túlyomó nagy számban vannak.

Hát akkor kit akar a nagygyűlés lepipálni?

Azokat a kiket a vallásos meggyőződés a katolikus nagygyűlés táboraiba vitt? — Főlöleg provokálás. Utálatos a liberális zsinjától csepegő orthodoxia.

Semmi tanulságos sincs benne.

Most sok százezer ember tele torokkal kiáltja odafenn: mi vagyunk az igazi liberális emberek!

Mintha poseolás nélkül liberalizmus nem is létezhetnék!

Olyan javaslatokért csapni hű-hót, melyet a kormány nyújt be, nem kell.

Mert hisz nem szükséges a kilőtt ágyugolyó sebességét fokozni.

A kötelező polgári házasság kilőtt ágyugolyója ugy is odaért az előítéletek sánczaiba, s ugy is elpusztít minden ellenállást s csak komikus benyomást tesz ránk, hogy még egy taszitást akar neki adni ez a liberális nagygyűlés.

A tulás minden szent dolgot komikussá tesz.

Addig ütök mellüket a pose lovagjai, hogy ők milyen liberálisak, mikor a kormány megengedi, hogy a valóban liberális férfiak kénytelenek visszavonulni s a nagyterku emphazisnak adni át a terenomot.

Igen örvendünk a fölött, hogy városunk polgársága nem ült föl a liberális allűröknek s hivatalosan nem vesz részt a nagygyűlésen.

A kik pedig önszántukból akarják saját mandátumuk alapján a várost képviselni: mulassanak jól!

Mi a kötelező polgári házasságot még ettől a liberális nagygyűléstől se féltjük.

TÁRCZA.

Fehér orgonavirág.

Németből: REITZER I.

Átöltük egymást s a halál számúzóve látszott közelünkbe. Majd ismét tudakozódni kezdett: Hasonló volt-e hozzá Ilona, mily testalkatu lehetett, hogy öltözködött, milyen volt műveltsége, birt-e zenei tehetséggel — szóval Ilona kimeríthetetlen érdeklődés tárgyává lón.

— Hisz te teljesen újra feléleszted.

— Meghűlkent, igaz, már tíz éve, hogy meghalt.

— S még egész biztossággal tudod, hogy nézett ki?

— Nem, csak mint álomlép lebeg előtttem, de ha annyira kíváncsi vagy s oly nagy érdeklődés kutatód, még talán fel is idézheted emlékeimben.

Gizella közbevágott: Istenem, még talán mulatsz is fölöttem!

— De kerlek, ez nem alkalom a mulatságra, hisz meghalt szegény, hagyjuk inkább nyugodni!

Ezzel másra tértünk át, de midőn távozni akartam, zokogva karjaimba veté magát. Szeretted-e engem is annyira, mint „ő” szeretted?

— Sokkal, sokkal jobban még.

Ezzel a théma el volt mára intézve, de csak is mára. Folyton visszatért beszélgetésével a meghalt Ilonára, oda volt zavartalan boldogságom, mert eme faggatások végre bántottak is, s türelmetlenkedni kezdtem. Mindig csak ki kellett jelentenem, hogy Ilonát sem szerettem forróbban, s hogy amaz nem vala szebb nála, s több effélet.

Másképp szeret egy husz éves rajongó és egy harminczéves meglelt férfi.

— Te vagy ma egész boldogságom, mint az egykor Ilona vala. Szép vagy szemeimben, mert végtelenül szeretlek, s ép így volt ez Ilonánál. Beéred ezzel?

De csak egy pillanatra volt megelégedve, mert másnap ismét talált alkalmat sóhajtozni:

— Ah, csak sikerülne Ilonát teljesen veled feledtetni!

— Édes lelkem, — feleltem kissé lehangoltan, — már fel kellene ezzel hagyod, mert a féltékenység csunya dolog, nem akarlak ugyan Othelóra emlékeztetni, hanem csak fel-említem, hogy már több ízben olvastam egy hasonlatot, mely igen találó, t. i. a szerelem, mely már a féltékenységen is átment, hason-

lit egy szép arcához, mely már himlős volt. Különösen még indokolatlan féltékenység: mert a féltékenység egy meghalt személyre csak ugyan indokolatlan, alaptalan. A szeretetreméltóság legjobb eszköze egy szép leánynak alapos féltékenységgel szemben; de az alaptalan elkedvetlenül.

Ily szigoruan még sohasem beszéltem arámmal, s természetesen sirni is kezdett azonnal.

— Ha csak nem halt volna meg, — hisz ép ez a borzasztó! Nem, ne nézz oly sötéten, hallgas meg inkább! Egy halott az előttem mindig eszemé gyanánt tűnik fel, kivált ha szerette. S az összehasonlítás az élővel mindig csak ennek hátrányára történhetik; ez az eset nálam is van, érzem ezt. De mit kellene tenni, hogy egy lényt tulszárnyaljunk, mely már az emlékezet eszmevilágába tartozik? Ez a lény egy megfoghatatlan, megdicsőült alak, hogy kellemes is lehetne hozzá hasonló lenni?

Sóhajtoztam.

— Határozott előnyöd van Ilona fölött. Te élsz, s én eszokolhatlak, viszont szerethetsz, használád ki eme előnyödet. Azonkívül — mit tegyek Gizella? Nem tudom a sirhalmat a világból eltüntetni! Hát valóban kívánod, hogy egyszer élő vetélytársad legyen?

Drakulits Pál párbaja.

Drakulits Pál városunk orsz. képviselője veszélyes pisztolypárbajt vívott f. hó 1-én a budapesti Ferencz-József-lovaskaszárnyában, mely kevés híján végzetessé válhatott volna reánk nézve is. A pisztolypárbaj kétszeri golyóváltásra 30 lépésről 5-5 lépés avansz mellett vívott s az első lövésnél dr. Drakulits meglevén az öt lépés avanszt oly közlekedést tett ellenfeléhez, melynél fogva az könnyebben célba vehette s golyója keresztül is lőtte Drakulits alacsony, sárga kalapját. Drakulits ellenfelé valami Pisut Kálmán nevű másodéves jogász volt, a ki egy kávéházban Drakulits iránt sértőleg viselkedett, mint alább részletesen elmondjuk, mit Drakulits kénytelen volt megtorolni.

Pisut emnélfogva provokálta Drakulitsot Ensel Kálmán s Hirsch József jogászok által, Drakulits segédei pedig Ugron Zoltán és Deesy Zoltán orsz. képviselők voltak. Drakulitsot többen sürgöny útján üdvözölték párbajának szerencsés lefolyása fölött. A sárga alacsony kalap értékes emléke lesz orsz. képviselőnknek, melyet a képviselőházban a ministerek is megcsodáltak. Szó sincs azonban arról a versióról, hogy Pisut is bántalmazta volna Drakulitsot, a ki viszont a rajta elkövetett méltatlan sértést torolta meg, a mint azt helyébe minden lovagias gondolkodású férfiú megtette volna.

* * *

Az eset részletei — úgy a mint Deesy Zoltán s Fernbach József orsz. képviselők a tényállást megállapították, — a következők:

Mult hó 27-én az éjjeli órákban dr. Drakulits Pál orsz. képviselőnk a belvárosi „Centrá”-kávéházba lépett egyedül, a hol ismerőseit vélte találkozni. Mindjárt a külön szobák felé indult, hol rendszerint tartózkodni szoktak. A mint az egyik billard-asztal mellett elhaladt, egy fiatal ember morgott valamit utána, a mit azonban Drakulits meg nem értett s magára nem vonatkoztatott.

— Haszontalan vagy, Aladár! Halottad iránti tiszteleteddel legalább arra is ügyelhetsz, hogy engem meg ne bánts!

— Te ingerelsz folyton, s ezzel fájdalmat okozol!

— Nagyon is szeretlek, ez az egész hibám!

— De eme végtelen szerelmedet másképp is tanusíthatnád! — mondtam rá komolyan.

Igy czivódunk egy darabig, holott azelőtt a legbensőbb ragaszkodás és szeretet szavaival álltunk.

— Bár sohasem emlitted volna! fejezte be Gizella ingerülten.

— Én pedig kívánom tőled, hogy érzelmeimet megosszad, ha pedig erre nem volnál képes, úgy jobb lett volna, ha sohasem ismerkedtünk volna meg egymással. — Ijedten nézett rám. — Ezt komolyan mondom, — ismétlém, — Ilonát ne csak törd magad mellett, hanem tanuld is szeretni, ez legyen szerelmed záloga. Képes leszel erre?

Gyöngéd, suttogó hangon még folytattam: Hisz oly okos, nemesszívű, mint bájos vagy, ugye bár, drágám, teljesíted majd kérésemet?

Jó darabig elhallgatott, majd hirtelen felémelkedett és az asztalhoz lépett. Gyenge kis

A külön szobákban nem találta föl ismerőseit, miért is távozni készült s így történt, hogy ismét ama billard-asztal mellett kellett elhaladnia. A fiatal ember kit különben soha se látott Drakulits, — ismét utána kiáltott valamit, a miből csak ez az egy szó: „rácz” hallatszott tisztán. Ez a sértő szó ébresztette föl Drakulitsban azt a hiedelmet, hogy a fiatal ember tán ő utána kiáltott s most eszébe jutott az is, hogy már előbb is morgott valamit.

Visszafordult s kérdést intézett hozzá: — Utánam orditozott-e?

Mire ez kihívón ezt feleli:

— Tán az ur szokott orditozni?

A helyett, hogy illetlen durva sértését jóvá akarta volna tenni, még újból sérteni akarta Drakulitsot, kinek lobbánkony temperamentuma ezt többé nem tudta elviselni.

A kezében levő bottal kétszer végighúzott rajta, mire a fiatal ember neki ugrott télikabátját megfogta s egy gombját letépte, de ezen kívül semmi tettelegességet el nem követhetett, mert Drakulits visszalökte, hogy menten hanyatt bukott, a pénzérek pedig összefutva, lefegték.

Barátai — kikkel billardozott, — nem találták helyén valónak a dologba avatkozni, mert maguk is látták, hogy indokolatlan magaviselete szolgáltatót arra okot, hogy Drakulits megbotozza.

Másnap Pisut Kálmán provokálta Drakulitsot, a ki természetesen tettelegesen megtorlást vévén, nem tehetett másként, mint a hogy fentebb megirtuk.

A párviadalnál Ugron Zoltán és Deesy Zoltán jártak el, — mint Drakulits segédei, Fernbach József csupán a tényállás kinyomozásában vett részt.

Élénk világot vet a fiatal ember provokativ hajlamaira az a körülmény, hogy alyja, a ki orsz. képviselő volt s jelenleg esztergomi kir. közjegyző — táviratilag kért fia helyett bocsánatot Drakulitstól.

A távirat eredeti szövegében így szól:

kezével megfogta a virágoserepet a fehér orgonával, s felém nyújtotta e szavakkal:

— Ezt neki szántam!

A cserép heves öröm nyilvánulásomra majdnem darabokra tört.

— Oh drágám, hiszen tudtam, hogy úgy lesz, lám most legyőzted a halottal, ha egyáltalán még szükség volt a győzelemre. Jőjj lelkem, készülj fel, majd együtt visszük ki a temetőbe.

Ismét elhallgatott és vonakodott, majd pedig mosolygva mondá:

— Nem kedvesem! Látod, nem lehet tudni, vajjon csakugyan úgy van-e a halállal, s ha Ilona végtére mégis ránk tekintene?

— S mi volna akkor? kérdém mit sem sejtve.

— Felténeked volna, hidd el!

Mit volt mit tennem, magam vittém a temetőbe a fehérorgonát. Az én kis arám mégis csak győzedelmeskedett fölöttem. Meg kellett ígérnem, hogy mindig csak egyedül fogok a temetőbe menni, s azóta nem zavarja többé békéjét a holt Ilona.

Drakulits Pál országgyűlési képviselő urnak

Budapest

Gránátos-utca.

„Esedezem, bocsásson meg Kálmán fiannak.

Pisuth,

volt országgyűlési képviselő.”

Drakulits Pál különben az esti vónattal városunkba érkezett s már az este számos ovationak volt központja férfias magatartásáért, melyhez korrektség szempontjából szó sem férhet.

Liberális nagygyűlés Kulán.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Hetek óta sugdostak róla, de hangosan senki sem merte kimondani. Mindenki tudott róla, de biztosan senki semmit.

Igy készítették elő azt a liberális nagygyűlést, mely f. hó 27-én Kulán csakugyan meg is tartott.

A meghívókat csak a reggeli órákban bocsájtották ki a — szabadelvű párti választókhöz.

Hogy mi szükség volt a nagy titkolózásra és miért bocsájtották ki a meghívókat csak a nagygyűlést megelőzőtt 4—5 órával és miért intézkedtek azokat csak a liberális párti választókhöz: ezen kérdésekre csak Mezey Zsigmond ur, a liberális párt bölcs vezetője és a megtartott nagygyűlés buzgó elnöke adhatná meg a felvilágosító feleleteket.

Részünkről azt hisszük, hogy a liberális musnak nincs szüksége titokzatos ságra és az a liberalizmus, mely a sötétséget keresi, minden lehet, csak nem liberalizmus. De azt is hisszük, hogy a polgári házasság, amelynek ügyében a nagygyűlés összehívott, nem ts tisztán a liberális párt, hanem minden liberális gondolkodású hazafinak ügye. Bizonyosság erre a képviselőházban a különböző pártokhoz tartozó, de ezen ügyben liberális gondolkodású képviselőknak magatartása.

No de a tisztelt elnökség Kulán úgy látszik, másként gondolkodik. Avagy attól félt, hogy a gyűlésen nem fog egyhangúlag elfogadtatni az ő indítványa és ezáltal képzelt nagysága csorbát fog szenvedni? „Aki fél a tüztől, az ne közeledjek a tűzhöz!” A liberális párt t. elnöksége pedig fél a tüztől és mégis olyan tüzet élesztett, amelynek lángjai máris magasra fölesapkodnak . . .

A nagygyűlés, melyen Uj-Verbászról is — persze a közs. jegyző vezetésével — számosan megjelentek, viszonyainkhoz mérten elég szépen folyt le. A sűrűhöz tartozó vendéglő tágas termet szűfolyva voltak kívánság hallgatokkal. — Miután Mezey Zsigmond ur néhány elnöki megnyitót szót hebegett, amiből nagy nehezen kivehetjük, hogy e gyűlés célja a kormányynak egyházpolitikai javaslatai mellett állást foglalni és azokhoz a kormányynak bizalmat szavazni, Schnéeberger János uj-verbászi lelkész ragadta meg a szót és kezdve a honfoglaló Árpádon, (hiszen ez is actualis most) végig ment

Magyarország összes fejedelmén, vezerein és uralkodóin és olyan filippikát tartott a kötelező polgári házasság és a kormány többi egyházpolitikai javaslatai mellett, hogy az még egy Veszter Imrénének is dicséretére vált volna. Utánna dr. Récei Ede, majd dr. Kern Lajos kulai ügyvédek beszéltek még, de ezek már megelégedtek holmi „Nemzet”-i vezércikk-fele beszéddel. Természetes, hogy a beszédek tetszéssel fogadtattak és még természetesebb, hogy a határozati javaslat is, melylyel a kormánynak egyházpolitikai javaslataihoz bizalom szavaztatik és a kerület képviselőjét: dr. Pulszky Ágostont azoknak támogatására fölkéri, (tudvalevőleg Pulszky már 5 nappal előbb megtartotta a képviselőházban a kötelező polgári házasságot védő beszédét.) egyhangulag elfogadtatott . . .

De a liberális párt öröme nem tartott sokáig. A meghívók még jóformán ki sem voltak hordva, már a helybeli r. k. segédlelkész egyik befolyásabb tanítóval megindították a nagygyűlés elleni akciókat. És délután beszüntették az összes róm. kath. iskolákban a tanítást, másnap reggel újra naza bocsátották a gyermekeket, harmadnap hasonlóképen: szóval a kulai r. k. iskolákban 4 napon át szünetelt a tanítás csak azért, hogy az ott működő 8 tanító házról házra járhasson és a kormány egyházpolitikai javaslatai ellen aláírást gyűjtöjten. E működésüket, mint hírlik nem is járt gyenge sikerrel. Másrészt több tiltakozó aláírást gyűjtöttek és a reactio még egyre folyik. Az ellenmozgalom megindításában és folytatásában legtöbb érdeme van Potzta Ferenc tanító, ipartestületi jegyző és iparbiztos, az „Iparosok önszegély” szövetségének* könyvelője, közs. segédjegyző, kaszinói könyvtárnok, a „Volksverein” elnöke és a dalárda karmesterének, aki — mint a folsorolt 9 titulusából kiténik, — egyrésztől bizalmi férfia a helybeli teleshizolgabiróságnak, mint iparbiztos, — másrésztől a leghívebb csatlósa Mezey Zsigmond dalárdai elnök úrnak, mint karmester, de a liberálisizm dolgában, ügylátszik egymásnak ellenállásai . . .

Szóval: a nagy óvatossággal, titokzatossággal összehívott liberális nagygyűlés községünkben a vallási surlódások beláthatatlan sorozatát idézte elő.

És ha figyelembe vesszük, hogy mindez éppen akkor történik, mikor a község emelése érdekében csak pár nappal előbb tartott meg a községhezán egy nagyszabású értekezlet és 'azon a palánkai vasutnak Kulára való vezetését határozták el, mikor a község emelésére egy középiskola felállítását is tervezgetjük, mikor tehát a legszorosabb összetartásra, a legszebb egyetértésre és a legnagyobb áldozatkészségre volna szükségünk, valóban elmondhatjuk, hogy: „Ments meg uram, minket a mi jó akaróinktól!”

r. i.

A kiállítási igazgatóság jelentése az 1896-iki ezredéves országos kiállítás előmunkálatairól.

(Folytatás.)

5. Oktatásügyi oszarnok.

Az oktatásügyi csoport-bizottságunk az oktatásügyi minister úr által elvben

jóváhagyott és az oktatásügyi mai állását a maga teljességében felölő programja szerint:

1 főépület 2500 m² beépített területtel,

1 tornacsarnok 240 m² területtel és 1 minta népiskola és óvoda 300 m² területtel terveztetik, a városligeti műcsűrök közelében.

A kiállítási igazgatóság műszaki osztálya által a csoportbizottság programjára való tekintettel készített tervvázlatok az illetékes ministeriumok által most tárgyaltnak.

A részletes tervek elkészítésére és a kivételre vonatkozó ajánlatok benyújtására pályázati hirdetemény fog közzétételni.

Egyéb építkezések

A fent elősorolt és nagyrészt pályázati tárgyalás alatt levő nagy épületeken kívül foglalkozott még az igazgatóság a következő fontosabb épületek tervezésével.

a) Az iparszarnok kibővítése. Az eddigi tervezetek szerint e csarnokban elhelyeztetnénk a butoripar és dekoratív lakberendezés, a fonó-, szövő-, ruházati és bőripar, ezüst- és aranyműves ipar és az apróárúk, agyag- és üvegipar, és a vegyeszeti ipar. E csarnoknak a corsó felé fekvő külső homlokzata némi átváltoztatást fog igényelni; a csarnok hátsó része pedig az élelmezési csoport céljainak megfelelő ideiglenes épület által lesz kibővítendő.

Erre vonatkozólag az előmunkálatok folyamatban vannak.

b) Az ünnepélyek csarnokának terve, melyben az előadó művészet kiállítása is szándékoltatik elhelyeztetni. vázlatos kidolgozásban már az érdekelt csoport-bizottságok által tárgyalatván, általános volt a nézet, hogy tekintve a kiállítás alatt rendezendő congressusok, országos összejövetelek, diszülések, stb. már is bejelentett nagy számát, ily csarnokra föltétlenül szükség lesz s ha ennek folytán ily csarnok létesítése elkerülhetetlen, tervezessék az ugy, hogy abban a hangversenyek zene- és egyéb előadások megtartására alkalmas nagy terem is álljon rendelkezésre, a melyben az előadó művészet összes ágai gyakorlatilag bemutatathatók legyenek.

Ez elvi megállapodások figyelembe vétele mellett, a műszaki osztály az ünnepélyek csarnokára nézve tervvázlatot dolgozott ki, melynek elrendezése a főbb vonások szerint a következő:

A nagy terem karzattal ellátva 3000 személy befogadására alkalmas azonkívül a pódium 250 működő zenészek és énekesnek kényelmes helyet szolgáltat. A terem nagyságának megállapításánál figyelembe kellett venni azon körülményt, hogy a nagyobb hazai congressusok és ünnepélyek között olyanok is lesznek, melyeknél 4—5000 résztvevőre számítani lehet (tűzoltói, lövészegeti, tanítói congressus, dalárdaünnepély stb.), tehát ily esetben az előirányzott nagyságu terem a résztvevők legnagyobb részének befogadására még alkalmas lesz.

A csarnok földszintjén az előadó művészeti és a hangszer-kiállítás számára 800 m² területű kiállítási helyiség, az emeleten pedig egy kisebb terem 450

személy befogadására vez tervezve. Eza terem felolvasásokra, kamarai hangversenyekre, valamint a kiállítási nagy jury tanácskozásaira szolgálna.

Végül pedig felemlítendő, hogy ez épülettel kapcsolatosan egy nagyobb vendéglői helyiség is tervezetik azon okból, hogy kedvezőtlen idő esetben a rendes napi zene-előadások a csarnok nagy termében megtarthatók legyenek, és hogy ily alkalomkor a közönség ott megfelelő vendéglői kiszolgálást is találhasson.

Ezen combinatio által a csarnoknál nagyobb jövedelemre is lehet számítani.

A most vázlatolt tervezet az illetékes csoport-bizottságok czélszerűnek és a tervpályázat kiírásának alapjául elfogadhatónak találták.

(Folyt. köv.)

Különbélék.

— Az új megyei főügyész. Megyénk főispánja mindenkép azon volt, hogy a megüresült megyei főügyészi állásra elsőrangú jogász erőt nyerjen meg és sikerült is Kozma László zombori ügyvédet — az ismert „aranyos száju” szent János-t, a mint Kozmát ékes szólásáért hívták — a megyei tisztviselők kötelekébe kapcsolni. Természetesen Kozma nagy kiterjedésű ügyvédi praxisát sem adhatván föl, Sándor Béla kieszközölte a belügyminiszteriumban, hogy az eltért attól a kimondott elvtől, mely szerint a vármegyei ügyészek magánpraxist nem folytathatnak. Ez méltányos is jelen esetben, — jóllehet magára az elvre nagy ereszulesapás s megfoghatatlan marad a közvélemény előtt, hogy Hieronymi ebbe beleegyezését megadta. Reméljük, hogy az a kivétel nem lesz ragadós, mert ha jelen esetben remélhető is, hogy Kozma László munkabírása ily kettős feladattal megbirkozhatik, átalán az így föl nem állítható. Egyébként pedig gratulálhatunk a vármegyének új főügyészéhez, a kihez fogható ott eddig nem örködött a törvényszék fölött.

— Rendkívüli közgyűlés lesz márcziusban a kereskedelmi miniszter egy leirata folytán, mely a Zombor—Baja—Újvidék közti vasut létesítését fogja végleges megoldás elé vinni. A miniszter ugyanis 50.000 frtnyi segélyvel járul a vállalatához, de a városnak is emelni kell hozzájárulási arányát.

— Új jegyző Német-Palánkán. Német-Palánkán a napokban megjelölt választás alkalmával nagy szótöbbséggel Herzog Gyula, eddigi csébi jegyző lett közeégi jegyzővé megválasztva.

— Polgármesteri ebéd. Városunk polgármestere folytatja a megkezdett ebéd-cyklust, melynek harmadikát f. hó 1-én szolgáltatva vendégeinek kiváló izléssel a magyaros vendégszeretettel. A meghívottak kizárólag városi képviselők voltak, még pedig ellenzékiekkel vegyesen. Hivataltosok voltak Vukicevits Péter, Donozlovits József s Gergurov Milán városi tisztviselőket, Jerkovits Antal, Paul Kálmán, dr. Czvetkovits Péter, Henneberg Sándor, Radicevits Sándor, dr. Pavlovits Jenő Karakasevits Milvoj stb., stb. A háziasszonyi tisztet Schlagetter Gyuláné öngyásága lekötelező szívélyességgel teljesíté s a gazdag menu bizonyára a legkényesebb gourmand-izlést is kielégíthetett. Schlagetter Gyula polgármester vendégeire ártító poharát, melyet dr. Molnár Gyula visszavont — kiemelve, hogy különbséget kell tenni zold asszal és fehér asszal között. A diszebed a késo esti órákig elhúzódott.

— Új orvos. Holländer Dávid csanoplyai illetőségű budapesti orvostanhallgatót múlt hó 24-én orvostudorrá promoveáltott.

— A bíróságok köréből. Ő felsége az igazságügyi miniszter előterjesztése folytán dr. Magyar János nagybecskereki kir. törvényszéki jegyzőt az újvidéki kir. ügyészhez allügyészé; Szabó Imre zombori kir. törvényszéki aljegyzőt a zombori kir. törvényszékhez aljárásbíróvá nevezte ki.

— Kuláról írják lapunknak: Pulszky Ágost dr. országgyűlési képviselő választókerületéből legutóbbi beszéde alkalmából a következő távratot kapta: Kula, február 27. Az új-verbászi választókerület pártkülönbség nélkül Kulán ma népséggyűlést tartott a polgári házasság mellett, a melynek lelkes határozataknak nagyságodat február 25-én tartott nagyszabású beszédeért van szerencsém örömmel üdvözölni. Mezey pártelnök.

— Miért imádkoznak a papok? Amióta a képviselőházban a polgári házasság reformjának tárgyalása megkezdődött, a lukini róm. kath. templomban hetenként háromszor imádkozik a plebánus a törvényjavaslat megbuktatásáért. Nint értesülünk, ugyanezt eszelesek több más vidéki templomban is.

— A „Zombori Sport-Egylet” f. hó 3-án d. u. 6 órakor választmányi ülést tartott Széchenyi Tamás elnöke alatt, melynek főbb tárgyai közül a következőket emojítik ki: Elhatározta az egylet, hogy tavasszal ismét sport-versenyeket rendez, a melynek előmunkálatait egy három tagú bizottságra, Széchenyi Tamás elnök, Rausz Lajos szertáros s Bottenstein Gyula egyleti tagra bízta. A Sport-Egylet megkeresi a város szűnyűi bizottságát, hogy engedélyezze az egylet pénztára gyarapítására egy szini előadás tartását, e célból egy bizottság küldetett ki Széchenyi Tamás, dr. Duchon s dr. Molnár urakból, kik a szűnyűi lépéseket megteendik. Az egylet misszióitól be Zomborban, mert módot nyújt a fiataloknak testedző sport gyakorlására, a mi az egészség fenntartására nélkülözhetetlen. A zombori kerékpár-egylet is szolidaritásban lép a sport-egylettel, a mi e két társulat érdekeit elő fogja mozdítani.

— Pályázat utazás ösztöndíjra. A szegedi kereskedelmi és iparkamara pályázatot hirdet egy, Lukács Béla kereskedelmiügyi miniszter ur által tárczája terhére a ományozandó 300 frtos külföldi utazási ösztöndíjra. Az ösztöndíj elnyeréseért folyamodhatnak a kamara kerületéből (Szeged, Hímvásárhely, Baja, Szabadka, Zombor, Újvidek, Bács-Bodrog és Csongrád vármegyék) oly tanulmányait végzett fiatal terekvő es kellőleg képeztet iparosok, kik 1894-ben tapasztalatok gyűjtése es képzettségük fejlesztése végett külföldi utat tenni készek. Főlsorolándók es illetőleg igazolándók a folyamodásban a pályázó lakheije, családí viszonyai, erkölcsi magaviselete, tett tanulmányai, eddigi foglalkozása es nyelvismerete, a szakma, melyet tanulmányozni szándékozik es a részletes utiero, melynek kereszfűvelére a 300 frtos ösztöndíj elnyerése esetén vállalkozik. A pályázatok 1894. évi márczius 20-ig küldendők be a szegedi kereskedelmi es iparkamarához. Szededen 1894. évi február hó 27-ikán. A szegedi kereskedelmi es iparkamara: Kulinyi Zsigmond titkár. Gál Ferencz elnök.

— A bajai gyűlés. Megirtuk a bajai gyűlés lefolyását, melyből kintnt, hogy a kormány hívei és közgei mesterségesen készítették s ahol szép széróval nem megy, erőszakal kényszerítették a vidéki közvéleményt a kormány mellett való tntetésre. Sok bizalmi es bizalmatlansági szavazat készült ilyen módon; s a városánap összehívott bajai gyűlés is ilyen akart lenni. A rendezők úgy számítottak, hogy a népgyűlésre csak azok fognak elmenni, akik erre kormánypárti szakismerettel ki voltak jölve. Gondoskodás is történt, hogy rendőrök zárják el az utat az avatalan közönség elől. S mikor véletlenül a hivatlan vendégek nagyobb számmal érkeztek mint a meghívottak, es egyáltalán nem akartak megvonulni „az ajtó mögött”: Percezel Miklós, a népgyűlés elnöke elég őszinte volt elárulni, hogy a nép-

gyűlésen csak azok lehetnek jelen, akik a kormány politikájának támogatói. Ezt a fel-fogást azonban nem osztották a jelenvolak, kiknek nevében Szenny gimnáziumi igazgató megmagyarázta az elnöknek, hogy népgyűlésen mindenkinek joga van megjelenni s a kié a többség, azé a határozat joga. Többsége nem lévén a kormánypártnak, határozat nem hozható, de a kormány mellett tervezett tntetés a kutba esett. Most utólag erről a közvéleményesináló manőverről azt az értesítést vésztük, hogy a kortes tervekkel is össze volt kötvé, mert előkészítése akart lenni Percezel Miklós (talán Dezso?) fölléptetésének a legközelebbi képviselőválasztásnál. Ugyancsak ennek kapcsán értesítenek arról is, hogy Vermes Béláról nemcsak Szabadkán, hanem Baján sem képzelik el, hogy a kormánynak bizalmat szavazó ívet aláírta volna. Vermes Béla még ugyan nem nyilatkozott követendő magatartásáról, de miután ő Szabadka városának egyik képviselője, Szabadka pedig a maga egészében foglalt állást a kormány ellen, — úgy velük, hogy Vermes Béla, akit választóknak igazán bizalomból es szeretetből választottak meg, sem választóinak érzelmeivel, sem nézeteivel nem fog ellentétbe jutni.

— Zombor város tanácsa a hadmentességi díj kivetése körül fontos hírdetményt bocsajtott ki, melyben a hadmentességi díj fizetésére kötelezettek újabb szabályozásról értesítenek. Ez a hírdetmény östi szokas alapján csak falragaszok útján közöztetik a közönségnek, hol persze senki se értesül róla, a helyeit, hogy a helyi lapokban közöztétnek. Fölkérjük városunk polgármesteret s főkapitányát, hogy közérdekű hírdetményeiket kintdek meg lapunknak is, szakítva azzal a tarthatatlan föllogással, hogy ellenzéki lapot semmibe se kell venni.

— Helyreigazítás. Lapunk múlt számában „Kamara zene Zomborban” czim alatt közleményt hoztunk, melyben azt újsajójuk, hogy dr. Fratricsevits Ast Vincze zombori ügyvéd fölköszöntötte Pauli K. ímant. — Mint utólag értesülünk, dr. Fratricsevits Ast Vincze ur nem is volt jelen ezen zene-estélyen, s így a fölköszöntőt el sem mondhatta.

— A szegedi kereskedelmi es iparkamara február 27-én tartotta meg a havi teljes ülést Gál Ferencz elnökele alatt. Az ülés tárgyalásáról következő tudósítást vesszük. Szabadka város közevetvámíj szabályzatának módosításait csak részben javasolta a miniszternek megerősítésre a kamara, mivel nem helyeselhette azt, hogy a város a vasuton érkező szálmányok közevetvámíját egyes teteleknél ketszer — háromszor magasabbra emelte a többi városok es azok közt szegedi tarifámal. — Tudomású vette a teljes ülés, hogy a kereskedelmi miniszter elismeréssel fogadta a kamara azon határozatát, mely szerint a Szededen már ez év folyamán fölépitendő ipari szakiskola berendezésére 2500 frtot, fűntartási kötségeire pedig évi 2000 frtot ajánlott föl, továbbá az elnökség azon jelentését, hogy az ipari szakiskola bentlakó növendékei részére való ösztöndíj — alapításra a kerületnek 15 községét hívta föl. — A csomagokban árult cikkek mennyiség tartalmának helyes megjelöléséről szóló 1893 évi 34. t. cz. végrehajtása ügyében a kamara megállapodott abban, hogy a kötelező mennyiség megjelölés az áruezikkéknek minél kisebb sorozatára korlátozassék. — A kamarának az ezredéves kiállításra való részvétele ügyében a teljes ülés fölkéri a budapesti kamarát, hogy a legközelebb tartandó titkári értekezlet alkalmából nyujtson módot a titkároknak, miszerint a megállapítandó programot tanácskozás tárgyává tegyék. — Örömmel fogadta a kamara az előterjesztést arról, hogy a kerületben élénk

a mozgalom az ipari szövetkezetek létesítése körül es hogy már eddig megalakulóban vannak Szededen es H.m.-Vásárhelyen a szabó iparosok nyersanyagráktár szövetkezetek. — A miskolczon tartott országos iparrestületi gyűlés jegyzőkönyvének tárgyalásából kifolyólag a kamara fölkéri az iparrestületek központi bizottságát, hogy a vásárgy rendezésére hozott congressusi határozatot küldöttség által mielőbb terjessze elő a kereskedelemügyi miniszternek. Pártóló fölterjesztését határozta el a kamara a zombori iparos szövetkezet azon folyamodásának, hogy az orsz. közgazdasági alaptól 8000 frt kölcsönt nyerjen. A szövetkezet három évi fönnállása után díszes Árnacsarnokot építtet es mint uttóó intézmény a legnagyobb támogatást érdemli. Végül a kereskedelemügyi miniszter leírata alapján a kamara pályázatot hirdet egy 300 frtos külföldi utazási ösztöndíjra, mely egy kerületbeli iparos ifju részére lesz adományozandó. —

— Szabadka küldöttsége a kereskedelmi miniszternek. Lukács Béla keres. miniszter m. hó 27-én délelőt Szabadka városnak 120 tagu küldöttségét fogadta. Vojnics főispán a küldöttség nevében arra kérte a minisztert, hogy Szabadkára, mint nagyfontosságú forgalmi gópontra, helyeztessék a Magyar Államvasutaknak egyik üzletvezetősége, miután ugyis át fogják helyezni Budapest egyik üzletvezetőségét, a vidékre. A mig Szedegről volt csak szó s annak felségelyezéséről, Szabadka látva a magyar kormány hazafias intencióját nem szólt. De mert, amikor az üzletvezetőségek szaporítottak s a forgalmi körök újra szabályoztatnak, Szabadka városa, amelynek jelentőségét nagysága, hazafisága, vagyona, formája s hadászati szempontból is fontos fekvése annyira emeli, azon kéressel járul a miniszter elé, hogy ezen üzletvezetőségek egyikét Szabadkára helyezni méltóztatnék. Szabadka Budapest után tényleg Magyarország második vasuti góponja. Szabadka, amely anyagi áldozatokat az államtól nem kért, most sem azért jelent meg, hogy segélyt nyerjen, hanem hogy ki-tüntesse azt, mit az üzletvezetőség elnyerése céljából, eddig, hogy elegendő lakás álljon rendelkezésre az oda áthelyezendő vasuti tisztviselőnek es családjaiknak. Az ötlet Szabadkán sokkal ölesőbb mint a szomszédos nagy városokban; kitűnő iskolái vannak; kéri, hogy ezen indokok figyelembe vétele mellett a város ezen régi óhaját támogatni es keresztülvinni kegyeskedjék. Egyuttal átadja az idevonatkozó terjedelmes memorandumot. Lukács miniszter kijelentette, hogy Szabadka, ha nem is kap ezuttal üzletvezetőséget, mindenesetre meg lehet elégedve amaz intézkedésekkel, amelyeket keresztülvinni szándékozik. Szabadkának, tekintettel nagy vasuti fontosságára, nagyobb hatáskörrel ellátott külön üzemhivatala lesz, amely számos vasuti tisztviselő oda-helyezését fogja szükségessé tenni es amely terjedelmére s kihatására nézve körülbelül meg is felel egy üzletvezetőségnak. A küldöttség tagjai zajos éljenzéssel fogadták a miniszter nyilatkozatát. Lukács miniszter ezután sokáig beszélgetett a küldöttség egyes tagjaival Szabadka helyi viszonyairól.

— A kincstári lovak es az utadó. A kereskedelmi miniszter felemlt kérdések alkalmából alkalmazkodás végett kijelentette, hogy az egyes állami adót fizető vállalkozók, a kik kincstári lovak tartására vettek ki, mindaddig, mig ezen lovak korlátlan tulajdonukba át nem mennek, az az mig az ideiglenes használat ideje tart, nem tekinthetők oly igavonó állatok birtokosainak, a kikre az utadó törvény értelmében az igás utadó-minimum kivethető.

— **Titelen és környékén** mérhetetlen területnek mennék tönkre az árvíz miatt. A doloz állása ez: A teli Tisza-Duna töltés negyedik öblözetének felépítését, amelynek 63000 négyzetes hold terület megvédése a célja, a társulat Klein Dávid vállalkozónak adta ki, akinek a töltést 1893 november 15-ikéig kellett volna elkészítenie. A töltés november 15-ikéig nem készült el. Ekkor a vállalkozónak december 3-ikéig halasztást adtak, de egytől gróf Leihningen Armín miniszteri biztos kijelentette és jegyzőkönyvébe foglaltatta, hogy ő a következményekért magáról a felelősséget elhárítja és a vállalkozótól, ha december 3-ig a munkálattal el nem készül, a munkát elvéteti. A munka december 3-ikán sem készült el. A töltésen a legmilyebb és a legveszélyesebb helyen 700 méteres nyílt kapu volt. Ekkor azután megtörtént a képzeltet legnagyobb könnyelműség. Két hónapig a töltés munkálatai szüneteltek. Ebben az ügyben az újvidéki folyammérnöki hivatal csak január 28-ikán tartott ülést és ezen az ülésen hosszú vita után, amelyben gróf Leihningen Armín, hatvani Deutsch Béla, Hai Samu, Stopp Károly és Szűri Kálmán vettek részt, konstataáltak, hogy az árvíz teljesen készületlenül fogja találni a társulatot, és elhatározták végrehalására, hogy a könnyelmű és vétkes vállalkozótól elveszik a munkát és a társulat fogja a lehető legnagyobb munkaerő alkalmazásával befejezni. Egytől a miniszteről három szakmérnököt kértek. Február eleje óta 300 kocsis és ugyanannyi ember dolgozik a töltésen, hordja a töltéshez a fagyos földet, de a töltés még ma sem készült el.

— **A sportügy szépen virágzik Zomborban.** Mult hó 28-án esti 6 órakor alakuló közgyűlést tartott a „Zombori kerékpáregyesület” megválasztván elnökévé dr. Duchon János orvost, alelnökévé Mayer Károly Leót, első titkárnak Radoszavlyevits Tivadart, másodtitkárnak Kleiner Gyulát, pénztárosul Blumenthal Miklóst, háznagyul Molnár Józsefet, szer-társnak Aman Ferenczet, orvosnak dr. Duchont, ügyésznek dr. Thurszky Zsigát, főpáncsnokká Mayer Károly Leót, első kapitányul Radoszavlyevits Sándort, másodkapitányul Csermák Józsefet. Üdvözölő táviratok is érkeztek Pécsről és Újvidékről az ottani kerékpáregyesületektől. Reméljük, hogy városunk ifjúsága ezen egészséges sportot melegen föl fogja karolni.

— **Angyalcsináló.** Jól ismert kuruzslónót fogott el a zombori rendőrség s helyezte biztonságba a „torony alá”, mint itt az ügyéségi fogházat népszerűen hívni szokták. Kis Teréz a hírhedt javasasszony, a ki még meg sem született csecsemők angyalcsinálásával foglalkozott. Most azután arról elmékedik, hogy az a sok angyal, a ki neki köszönheti korai mennybejutását, imádkozni fog-e érte s utálatos büneiért fog-e büntelföldést valaha nyerni?

— **Hajó járás.** A magyar államvasutak igazgatósága jelenti, hogy márczius 1-től kezdve hajójáratát Vukovár és Újvidék, továbbá Belgrád és Gradište, valamint Sabac-Mitrovi-ca és Boszna-Rácsa között az alábbi menetrendek szerint megindítja: I. Vukovár és Újvidék között vegyes szolgálatban és pedig naponként: Indulás Vukovárról (vasuti állomás) reggel 4 óra 30 percek. Vukovárról (városi állomás) reggel 5 órakor. Novoszádról reggel 5 óra 40 percek. Opatovácrról reggel 5 óra 50 percek. Bukinról reggel 6 órakor. Sárengrádról reggel 6 óra 20 percek. Ujlakról (Ilok) reggel 7 óra után. Palánkáról

reggel 7 óra után. Cserevicsről reggel 8 óra után. Futakról reggel 8 óra 30 percek. Érkezés Újvidékre 9 óra után. Felfelé: Indulás Újvidékről délután 1 órakor, indulás Futakról délután 1 óra 40 percek. Cserevicsre reggel 2 óra után, Palánkáról reggel 4 óra után, Ujlakról (Ilok) reggel 4 óra után, Sárengrádról reggel 4 óra 30 percek, Bukinról reggel 5 óra 30 percek, Opatovácrról reggel 6 órakor, Novoszádról reggel 6 óra 30 percek. Erkezés: Vukovára (város) reggel 7 óra 20 percek, Vukovára (vasut) reggel 7 óra 30 percek. A gőzös csatlakozik Vukovárról: az érkezésnél: a Bogovára illetve Brod és Dállya felé 8 óra 20 percek és 9 óra 30 percek éjjel induló 4827. és 4829 számú vonatokhoz, Újvidéken az érkezésnél Budapest felé a 11 óra 16 percek délelőtt induló 905. és Zimony felé a 4 óra 19 percek induló 906. számú vonatokhoz. — Az indulásnál: Budapest felől a 9 óra 19 percek délelőtt érkező 912. és Zimony felől a 11 óra 16 percek délelőtt érkező 905. számú vonatokhoz.

— **Jégzajlás.** Az utóbbi hidegek következtében az összes folyók vizállása igen csekély és apadó jellegű. A Tiszán Zentánál áll a jég. A Tisza többi része és a Béga erősen zajlanak.

— **Csőd.** Krausz József bajmoki lakos ellen, szabadkai törvényszéknél, tömeggondnok dr. Majoros Adolf, bejelentési határidő március 27.

— **Dráma a padláson.** Deszánka egyetlen lánya volt Mijits Jován zombori gazdaembernek. Szerette s becézte is a jómodú apa leányát, nem sajnálta tőle az arany paszomántos selyem vigánokat, a mikből vasárnaponként vagy harminczet öltött magára Deszánka. Egy ilyen vasárnapi alkalommal meglátta a lányt Krivokutya Vljako szegény földműves, a mi nem lett volna baj, de meglátta a szemrevaló legényt Deszánka is, s ebből baj szármagzott. Mert a két eselőd nagyon is megnézte egymást, míg Mijits Jován anélkül, hogy ismerte volna a szerelmes párok tragédiáit, híret se hallván Juliának, — megtagadta beleejegyzését a frigykötéshez. Deszánka ószinte szerelmében minden divatos pose felreterése mellett fölment a padlásra és szonika föl-kötötte magát. Ott találta atyja három napi hasznalat keresés után s most már szívesen bele egyezett volna mindenbe. De későn volt. Temetése mult hó 27-én ment végbe.

— **Rablóvilág Moholyon.** A régi betyárvilágra emlékeztető dolgok történeke most Moholy községben. Egy ritka vakmerőséggel dolgozó rablóbanda garázdaírodik a helységben anélkül, hogy a szigorú nyomozás dacára, a nyomára lehetne jutni. A jobb módú parasztgazdák, mint leveleznők írja, titkos uton levelet kaptak, amelyben felszólították őket, hogy bizonyos megjelölt helyre nagyobb összeg pénzt vigyenek ki, mert ellenesetben baj éri őket. Ilyen levelet kapott Drázsits gazdag szerb paraszt is, de nem adott semmit a felhívásra. Másnap éjjel álarcos rablók támadták meg lakásán és össze-vissza marcangolva a gazdát, a szekrényében levő pénzt magukhoz véve távoztak, anélkül, hogy csak sejtene is lehetne kilátást. Ugyanilyen levele kapott pár nap előtt Raffai Sándor hétszáz láncoz gazda is, melyben arra szólították fel, hogy háromezer forintot tegyen le a Kálvária megjelölt helyén és ha ezt nem tenné, úgy fog járni, mint a szerb gazda. Raffaira ez a levél oly nagy hatással volt, hogy azonnal roszul lett az öreg, szelthűdés érte, meghalt és tegnap el is temették. Eredetien felölt egy ily fenyegető levélre valami Nagy nevű fiatal gazda. A kijelölt helyre pénz helyet egy levelet tett, amelyben azt írta, hogy a pénze, ötven-

végék el onnan; az életét pedig, ha el veszik, nem sokat nyerne vele. Ilyen dolgok történeke az egész Moholy község rettegésben van és az előljárásg csendőrséget kért. A környékről összehozottították a csendőrséget, mely nagyban nyomozza a bandát. Huszonkét csendőr van most Moholyon és határában. Több elfogatás is történt, de még igazi nyomra nem találtak.

— **Két legény — egy leány.** Újverbászról írja leveleznők: Andruska Péter és Striber Mihály legények egy leányba voltak szerelmesek, és versenyt törekedtek, hogy megnyerjék a leány szívet. Stribernek azonban jobban kedvezett a szerencse, mert a napokban a leánytól ajándékba kapott egy szép selyemkendőt, ami körülbelül záloga volt a hölgy szerelmének. Striber tulboldog volt, és másnap hajnalban nem is volt strgősebb teendője, mint hogy felkeresse vetélytársát, Andruskát és hogy eldicselkedjék előtte az ajándékkal. Andruska szótlanul hallgatta Striber hetvenkedését és csak kétéledve rázogatta a fejét. Erre azután Striber előrántotta azt a selyemkeszkenőt, a melyt Andruskás is jól ismert. A föltékenység ebben a pillanatban olyan dühbe hozta Andruskát, hogy felragdolt egy fejszét s azzal összezúzta koponyáját a vetélytársnak, aki ott szörnyet halt. Andruska edig ment jelentkezni a községházára, a honnan mindjárt vitték a kulai járás-bíróhoz börtönébe.

— **A magyar orvosok és természetvizsgálók v. gy. áll. közp. választmánya által a Dr. Poór Imre-féle 100 arany pályatíjjal jutalmazott, „A magyar orvosi rend története tekintettel a gyógyászati intézmények fejlődésére Magyarországon a XVIII. század végéig” című tanulmányon saját kiadásomban a. évi márczius végén elhagyja a sajtót. Ezen 35—87 nyomatotott ivre terjedő munka irodalmunkban első lesz ezen a téren. Az általános orvosi történet főbb vonásai mellett terjedelmesen felöleli a magyar orvosok, gyógyszerészek, sebészek, szülésznők képzésének, képességének, gyakorlatának, társadalmi állásának stb. fejlődését a legrégibb kortól. Feltünteteti a gyógyszerterak, kórházak, közegészségügyi intézmények, orvosrendérség kifejlődését hazánkban. Szól a hazánkban uralkodott járványokról, babonákról stb. stb. Felöleli az egyes betegségeknek magyar orvosoktól eredő irodalmát a XVI. század elejétől kezdve. — El lesz látva részletes tartalom-jegyzékkel és kimerítő név- és tárgymutatóval. Könyvemtet mindazoknak, akik megrendelésükkel a. évi márczius hó 20-ig hozzá fordulnak 4 frt utánvételrel április első napjaiban megküldöm. Bolti ára 5 frt lesz. Dr. Demkó Kálmán, áll. főredálskoi igazgató.**

Selyem hamisítvány. Egés-szünk el egy mintát a venni szándékolt fekete selyemből s a hamisítás rögtön kiderült: Mert mig a valódi s jól festett selyem az elégtésnél nyomban összehördődik és csakhamar kialszik, maga után csekély vízfősbarna hamut hagyván; addig a hamisított selyem egy zsíros szinű szallónas-lez és könnyen török lassan tovább ég (mint hogy roszzállai a festanyagtól telítetten tovább izzanak) és sütté barna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem hördődik, csak meggörbül. Ha a valódi selyem hamuját összenyomjuk, elporzik, a hamisítványé nem. — **Henneberg G.** (es. kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben,** hához szállítva, póstabér és vámmentesen szívesen küld bárkinek is mintákat, akár egyes öltönyökre való-akár egész végben levő valódi selyem szívetéből. Svajczba címzett levelekre 10 koros és levelezőlapokra 5 krus bélyeg ragasztandó.

Irodalom, művészet.

Isten veled! a czime az új regénynek, melynek közlése a „Regény Szalon” legújabb (6-ik) számában ép most kezdődik és mely ismét a jó ízlést dicséri, melyet Zempléni P. Gyula, a kiválóan szép és érdekes folyóirat szerkesztője tanusít, a mikor a világirodalom óriási anyagháalmazából mindig a legjobb, legszebb és legérdekesebb műveket válogatja össze a „Regény Szalon” olvasóinak igazi gyönyörűségére. — Hát jókora kötettel ér fel az az olvasmány, mit e folyó-irat eddigi 6 számában nyújtott és hogy milyennek a közle ményei, arról az eddig megjelent füzetek rövid tartalomkivonata nyújtja a legkésebben szóló bizonyítványt. — A „Regény Szalon” kiállítása is olyan, hogy kellemes látvány a szemnek, színes borítékja igazán művészi munka. — Az újonnan belépő előfizetők az összes füzeteket mindig megkaphatják és a kiadóhivatal (Budapest VIII., Népszínház-utca 26.) szívesen küld mutatványszámokat. — A „Regény Szalon” előfizetési ára negyedevenként (6 füzetre) 2 ft.

Iskolaügy. Segédkönyv a polgári iskola III. és IV. osztályu kézimunka-oktatásához, összeállította Babinetz Emma fővárosi polgári iskolai tanítónő. E kis füzet nagy házagpótló a polgári iskolákban a tanterv által előírt fehérenemű és ruhaszabás tanításához, könnyű érthető módszer szerint, egyszerű modorban leírva és összeállítva. Ennek segítségével bárki képes a szükséges ruhadarabot lerajzolni, mert a füzethez ábrák vannak mellékelve és a leírás nyomán és ábrák segítségével mellet semmi nehézséggel nem jár a kivitele. Különböző nagyságok, egész kicsi gyermekektől felnőttekig mindennemű fehéreneműből a táblázatok után rajzolhatók s így melegen ajánljuk úgy iskolák, tanítónők, gyermekek, mint magánosok számára. Ára 60 kr. s kapható Eckstein Bernát kiadónál V., Fűrdő-utca 4. sz. alatt.

Az ipari műszavak összegyűjtése érdekében országos mozgalmat indított meg az „Ipari-ügyek” című szaklap az iparosok és ipartestületek körében. Köztudomású ugyanis, hogy az egyes iparágakban használt műszerek, szerszámok, eszközök, mesterfogások és műtét rendszerint nem magyar szavakkal, hanem elrontott idegen kifejezésekkel neveztetnek meg, sőt a mi szokászatunk egyes szótárainkban le van rakva, az vajmi kevés, de az is jobbadán az önkényes alkotásnak köszöni létét. Régi okirataink és czélszabályaink tanúbizonyítást tesznek arról, hogy a régi időben a magyar iparos magyar kifejezéseket használt mestersége műszakai gyanánt. Ezeket a fenmaradt régi és az újabb alkotás szavakat összegyűjteni, megrostálni és összeállítani a czél, hogy ekként az ezredéves kiállításra az ipari műszavak gyűjteménye vagy egy iparos műszótár bemutatassék. A mozgalmat Freckay János, a m. kir. szabadalmi levéltár főnöke és kiváló ipartügyi szakíró indította meg, kit egy évvel ezelőtt az akadémia a mesterszavak gyűjtésével már megbízott; de az akkori törekvések az iparoság szervezetsége miatt sikerre nem vezettek, holott most az ipartestületek közreműködése mellett a kedvező eredmény biztosítható Dr. Horváth János szerkesztő az „Ipari-ügyek” március 1-én megjelent számában lelkes felhívást intéz az ipari műszavak gyűjtése tárgyában a hazai iparosokhoz és ipartestületekhez és kijelenti, hogy az összegyűjtött ipari műszavakat a gyűjtő neve alatt

kellőleg megrostálva, lapjában közzé fogja tenni.

Az Athenaeum képes Irodalomtörténetéből (szerk. Beöthy Zsolt) megjelent a 17-ik füzet, mely egyszersmind a 11-ik kötetnek első füzte. Ebben Székhy Károly, a kolozsvári egyetem tanára, bevezetéstl érdekes képet rajzol az Irodalmi megújulás koráról (1772—1820.) Előbb vázolja a politikai viszonyokat, Mária Terézia németesítő törekvéseit, a „Kalapos király” uralmát, majd a nemesi visszahatást, végül ismerteti az e korban keletkezett irodalmi irányokat. Külön fejezet szól Bessenyei Györgyről, kinek élet- és működéséről Szóchy már a 70-es években könyvet írt. Itteni cikkében felhasználja az azóta előkerült adatokat is, s Bessenyei korszakalkotó irodalmi munkásságát velős szabava tóssággal ismerteti, sorban méltatván drámái, bölcsészeti, történeti s egyéb munkáit s a nemzeti nyelv és egy akadémia felállítására ügyet ben kifejtett irodalmi írgatásait. A szövegezztítall is számos kép illusztrálja: Mária Terézia és József egykorú metszetekről vett arcképei, Bessenyei szülőháza, arcképe (testőrdiszruhában), névalírása, Ágost tragédiája és a Holmi cz. munkáinak czimlapja, a Természet világa előszavából egy — az író egyéniségét jellemző — részlet kézirati hasonmásban, az Eszterházy vigasságokhoz a herceg Eszterházy-féle gyönyörű kastélyt ült századi képe. Külön mellékletek: Apácai Cséri Jánosnak Lorántfi Zsuzsannához intézett folyamodványa, a fejedelemszony sajátkezü határlatával, hasonmásban, és Koháry István verseinek első lapja. — A valóban diszes kiállítás, házagpótló vállalat füzetekenként jelenik meg s minden könyvkereskedésben megszerezhető. Egy-egy füzet ára 40 kr.

„Öt eredeti magyar dal” czimen Soly Gusztávné Homa Ella urhölgy csinosan kiállított dalszerzeményeit vettük Kuláról. Tehát megénkbeli zeneszerző érdemeit kell, méltatnunk. Fokozza a népdalok iránti érdeklődésünket az a körülmény is, hogy a dalok szövegét is Soly Gusztávné urhölgy írta, tehát kettős érdeme van. — Sietünk azonban kijelenteni, hogy a szöveg írásához kevesebb tehetsége van szerzőnek, mint a dal-kompozícióhoz. Az utóbbi tehetsége figyelemre méltó. Igaz bensőség s érzés szólal meg a népdalokban a nélkül, hogy ismert dallamok reminiscenciái esendülnek meg bennünk, a mi pedig magyar népdalban ritka érdem. Eredeti s magyaros fölfogás dominál bennünk s hivatva vannak mihamarabb elterjedni s népszerűsrege teni szert. A mű báró Splényi Ödönné Blaha Lujának van ajánlva. Kapható Budapestben Rozsalygynél két korouáért.

Színház.

Szerdán február hó 28-án Müller Hugó „Fokról fokra” című énekes életképe került színre csaknem egészen telt ház előtt. Az előadás elég ügyes volt. A couplettek, dalok, melyeket Iványi M., Turner I. és Polgár énekeltek, élénk tetszést keltettek. Polgár couplett-ját az „Oh drága Margarótha” című háromszor is megismételték. Csinos volt Turner I. éneke is, a ki „Ernani”-ból énekel egy melodikus részletet.

Csütörtökön március 1-én „Cornevillei harangok” című regényes operette 3 felvonásban került színre. Részben a kedvelt, kellemes zenéjű operette vonzása, részben a szegedi színház tenoristájának Nagy Imrénének

véndégszereplése az oka, hogy a színház — a mi Zomborban nem a mindennapi események közé tartozik — zsuffolásig megtelt. — A vendéget illetőleg — azt hiszem — a közönség nagy része csak azt sajnálta, hogy a szegedi színháznál s nem ifj. Polgár Károly szintársulatánál tenorista, s így csak kivételesen részesülünk abban, hogy éneket élvezhesünk. Hangja tiszta, s különösen a magasabb hangoknál jut kellemesen s hathatósan érvényre; játéka nem elég kifogástalan ugyan, de a művész még fiatal, s a legszebb jövőnek néz elébe. Kár hogy rakoncátlanokdó kalapaszallagja — melyet pedig egy gombostűvel könnyen meg lehetett volna főkezni — kissé elvonta figyelmét a parthietől. Különböző viharos taps jutalmazta meg élvezetes énekeért. — Zermén (Turner Ilka) és Szerpolette (K. Iványi M.) a helyzet magaslátán álltak. Eleve primadonnákat figyelmeztetjük, hogy utlegeti súlyos testi sérülést okozhatának. — Meglepett bennünket ifj. Polgár Károly alakításával a „Gáspár apóval” annál is inkább, mert eddig csak komikus szerepekben láttuk. Ma tehát egészen más gerneben volt alkalmunk tehetségét és átértett művészi játékát élvezhetni; nagy részben ő járult hozzá a nap sikeréhez s a halás szereppel tökéletesen megindította a közönséget. — A 11-ik felvonásban a leselkedők a teremben felejtették az égő gyertyát. Ily incidensek sokat rabolnak az illusióból. A három utolsó előadást illetőleg — úgy vélem — éppen elég volt a rémhistóriákból s kezdünk már kísértetekkel s szörnyekkel álmodni, annál jobban esik a pénteki nyugalom.

KLYTHIA
A BŐR
ÁPOLÁSÁRA

Az arczbőr szépítése és
FINOMÍTÁSA
ZSIRPÖDEB

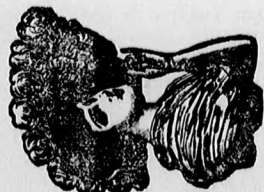
Legelőgásabb töltete bal és selonpuder fehér, rózsaszín vagy sárga.

Vegyileg megvizsgálva és ajánlva Dr. J. J. Pohl és k. tanár által Bécsben.

Elismerő levelek e legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve.

Taussig Gottlieb

40; kár: 11 Cs. 1. Wellville Nr. 3.
Kapható: Millettől h. latszer drogna és gyógyszerárakban.

Egy doboz ára 1. 20
elküldés utánvétel vagy
az összeg előleges be-
kötése után.

A legjobb hírnevű francia jelzék

COGNAC MATIGNON

(ALEXANDER MATIGNON & Co., COGNAC)

Vezérképviselők: **PFAU és TARSA,**

F I U M E.

Kapható minden fűszer-, csemege- és gyógyszerkereskedésben, gyógyszerár-, cukrászda- és kávéházban.

Nem a kovácsnál kell szövet vásárolni! ezt mondja a régi példaszó.

Ezt joggal mondhatom telepítvényemre, mert csakis egy ily nagy üzlet mint az ényém mely óriási árú készleteket készpénzen vásárol kevés költség mellett, ami csakis a vevőnek van hasznára.

Elragadó szép szövetminták magán vásárlóknak, ingyen és bérmentve. Dus tartalmú mintakönyv amilyen még nem létezik szabóknak bérmentetlen.

Öltözkeknek való kelme

Peruvian és Dosing a magas Clerus számára, előírás szerinti szövetek a cs. és kir. tisztviselői egyenruhákra, továbbá a rokkantak tűzoltók, egyenruhákra, kocsiahuzat, Loden-szövet, vízmentes vadászöltönyökre, mosászövetű utazó plédok 4—14 frtig stb.

Dicséretes, bocsúltes tartos tisztá gyapot szöveteket, melyek alig ütök meg a szabónak fizetett árat, ajánl.

Stikarósky János,

BRÜNNEN.

(das Manchester Österreichs.)

A legnagyobb posztó-raktár fél millió értékben Szétküldés utánvét mellett.

Levelezés: Német, magyar, cseh, olasz, francia, lengyel és angol nyelven.

VILÁGHRŰ**„Les Dernières Cartouches és Lohengrin”**

félle szivarkepapír

Braunstein freres gyárából Párisban

65 Boulevard Exelmans 65.

Braunstein freres cég csakis Cassicourtban (S. és O.) Franciaországban létező saját papírgyárna készítményét hozza forgalomba.

Ezen egyszerűbb legújabb elveken alapuló berendezett telep készítményei bir ipar üdületének tekinthetők.

A szivarkepapír és szivarkeahely elárústására gyáriraktár helyisége

Bécshen, I, Schottenring 25. sz. a.

Az általam a „Les dernières Cartouches” rife papirból készített valódi francia szivarkepapírt valamint szivarkeahelyt melynek minden papírtok a „Braunstein freres” céget viseli. Zombor és környékén minden, természetleg nagykereskedésben valamint minden magyar bir. dohánytőzsdén beveszhető.

N e h é z k ó r

Százakra menő elismerő és köszönőlevél.

Biztos eredmény! Alapos gyógyulás a legrégebb és legnehezebb esetekben az én hírneves „Epileptikumom” által.

Szétküldések utánvét, vagy 20 márkának előleges beküldése mellett történik.

J. Eiger, specialista

BERLIN, DANZIGERSTRASSE 19.

COGNAC

Gzuba-Durozier & Co.

francia cognacgyár

PROBATIONSTOR.

Vásárlóknak

Ruda és Blochmann Budapest.

Bérlés

A vukovári uradalomban egy 780 holdas legelő gazdaság és egy 2600 holdas szántó rét és legelőből álló gazdaság folyó évi október elsejétől 6 évre bérbeadandó. Bővebbet az uradalmi irodán Vukováron.

500 frt.

Minden tödőbetegnek, aki a világhírű Maltose praeparat használatát után, biztos segínyt és könnyebülést nem talál. Köhögés rekedtség, nehéz légzés, tüdő és gégehurut stb. már néhány nap múlva elmaradnak. Ezektől fényes eredménnyel használtatott, amiről elismérő levelek több tekintélyektől megtekinthetők

Maltose nem titkos szer, hanem malata és tengeriből készítették. Eladása minden államban engedélyezve van.

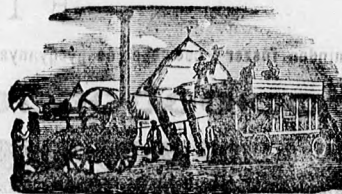
Ara 3 frt. 6 üveggel 5 frt
12 üveggel 9 frt.

Zenkner Albert

a Maltosen praeparat feltalálója

Berlin S. O
Sztéküldés bérmentve.

Összes gazdasági gépek
elsőrangú minőségben.

saját **hazai** gyártmány

Kedvező feltételek!

Legjutányosabb árak!

Gőzeséplőgépek

Kövérített levelczim:
Gazdasági gépgyár,
Budapest.

ELSŐ MAGYAR

Gazdasági gépgyár részvény-társulat.

Gyártelep: Külső váczi-út 7.

SCHLICK

-féle vasöntő és gépgyár részv.-i

BUDAPESTEN.

I R O D A K:

Gyár és irodá:

VI. ker., külső Váci-út 29.-35. & Podmanány-utca 14. & Fick-raktár.
Kerepesi-út 77. sz.

Gőz- és járgány-csésplőkészítők,
számos első díjjal kitűnt SCHLICK-féle szab. 2 és 3 vasú ekek,

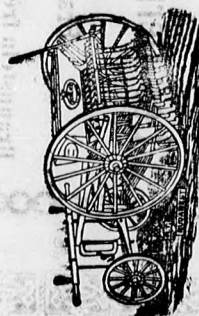
ménlítő és egyetemes acél-ekék

eredeti SCHLICK- és VIDATS fele
egyvasú ekek, talajmivelő eszköz,
valamint

**SCHLICK-féle szab. HALADÁS, sorba-
vető-gépek.**

T kamarkészítő gépek, darálók, örömal-
mok és mindenféle gazdasági gépek. Ebe-
delti amerikai kévekkötő és marokkötő ara-
tégépek és fűkaszáli gépek, szállítható me-
zei vasutak stb. stb.

Előnyös fizetési feltételek.
LEGJUTÁNYOSABB ÁRAK.

Ötjegyű-cékek ingyen és
bérmentve.